

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Explicatur Leonis locus de plenitudine potestatis, & de his qui à Romano Pontifice vocantur in partem sollicitudines. Huic distinctio occasionem præbuit Anastasij audentia adversùs Atticum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

probato, certa tum primùm ratione commisit, ut per illam provinciam positis, quas ad disciplinam teneri voluit, Ecclesijs subveniret. Et mox: Imitatorem te tam prædecessoris tui quàm decessoris, qui pari modo hoc & meruisse & egisse cognoscitur, esse volumus, ut de profectu Ecclesiarum quas tibi vice nostra committimus gaudeamus.

Decessor, qui proximè antecessit. Prædecessor, qui decessorem proximè antecessit. Vide Iurer. ad epist. 25. Ivoonis Carnot.

III. Post narrationem illam & quæ sequitur exhortationem, Leo transit ad mandata quæ Vicario suo danda putavit; quæ omnino malo verbis ipsius referre quàm meis. *Divina legis sanctio veneranda*, inquit, & canonum specialius decreta servantur. Per commissas tibi provincias tales Domino sacerdotes, quibus sola vite & clericalis ordinis suffragentur merita, consecrentur. Nihil gratiæ personali, nihil ambitioni, nihil redemptis permittas licere suffragiis. Examinentur diligentius, & per longum vite tramentem disciplinis ecclesiasticis qui ordinandi fuerint imbuantur. si tamen illis omnia quæ à sanctis patribus sunt constituta conveniant, & quæ beatum Apostolum Paulum de talibus legimus præcepisse custodierint, ut unius uxoris vir sit, & hanc virginem, ut auctoritas divine legis cavet, acceperit. Docet deinde bigamum verè esse qui nondum Christianus habuit uxorem, & ea mortua, aliam duxit post baptismum. Pergit autem in dandis mandatis: Nullus te inconsulto per illas Ecclesias ordinetur antistes. Ita enim fiet ut sint de eligendis matura judicia, dum tue dilectionis examinatio formidatur. Quisquis verò de Metropolitanis Episcopis contra nostram præceptionem præter tuam notitiam fuerit ordinatus, nullam sibi apud nos status sui esse noverit firmitatem, eoque usurpationis suæ rationem qui hoc præsumpserint reddituos. Singulis autem Metropolitanis sicut potestas ista committitur ut in suis provinciis jus habeant ordinandi, ita eos Metropolitanos à te volumus ordinari, maturo tamen & decocto iudicio. Et paulò post: Ad synodum quisquis fratrum fuerit evocatus occurrat, nec sanctæ congregationi se denegat, in qua maximè constituendum esse noverit quod ad disciplinam poterit ecclesiasticam pertinere. Melius enim omnis culpa vitabitur, si inter sacerdotes Domini collatio frequentior habeatur, emendationi pariter & caritati plurimum præstet adunata societas. Ea utilitas ex celebratione Conciliorum, primùm ut vitia rescentur, deinde ut fraternitas mutuo aspectu fruatur.

IV. Addit deinde in mandatis Leo, ut si quæ causæ in provinciis illis natae fuerint quæ in Concilijs illis terminari possint absque contradictione, illic definiantur. Si verò causa quæpiam major sive, ut alibi vocat, gravior inciderit, quæ ab Anastasio præsidente in synodo non possit definiri, jubet ad se mitti relationem de eo negotio, ut ipse revelante Domino rescribat quod ipsi idem Do-

minus aspiraverit, servata nimirum veteri consuetudine, quæ constituit uti majores causæ ad sedem apostolicam referantur. *Vt enim auctoritatem tuam vice nostra, inquit, exercere te volumus, ita nobis quæ illic componi non potuerint, vel qui vocem appellationis emisserit, reservamus.* Vnde cum postea idem Anastasius nimis asperè tractasset Atticum veteris Epiri Metropolitanum, deque ea re idem Atticus querelam suam detulisset ad Leonem, iste ad Anastasium rescribens de atrocissimo facinore, in memoriam ei revocavit ista mandata, eum redarguens quòd ea non servasset. *Nam cum maiora negotia, inquit, & difficiliore causarum exitus liberum tibi esset sub nostre sententiæ expectatione suspendere, nec ratio tibi nec necessitas fuit in id quod mensuram tuam excederet deviandi.* Et inferius eandem causam repetit, pronuntians Anastasium non debuisse causam Attici, qui Metropolitanus Episcopus erat, judicare, donec ad ejus consulta Leo rescripisset. *Præsertim, inquit, cum etiamsi tale aliquid mereretur, expectandum tibi fuerat quid ad tua consulta rescriberem.* Et paulò post: *Etiamsi quid grave intolerandum, quæ committeret, nostra erat expectanda censura, ut nihil prius ipse decerneres quàm quod nobis placeret agnosceres.* Vices enim nostras ita tue credidimus caritati, ut in partem sis vocatus sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis.

V. Heic locus me admonet ut effatum illud ultimorum temporum, nimirum ceteros Episcopos vocatos esse in partem sollicitudinis, sed solum Romanum habere plenitudinem potestatis, captata occasione explicem, ostendàmque Leonem non cogitasse hoc loco de suprema auctoritate Romanæ sedis in universum, sed tantum de potestate quæ sedi apostolicæ competere in provinciis Illyricianis, in cuius potestatis exercitio vices suas Anastasio tribuerat, ita tamen ut ab eo vocatus fuerit in partem sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. Vices suas, ut diximus, per Illyricum Leo commiserat Anastasio. Is verò externa potentia inflatus, tyrannum agebat, adeo ut Atticum Metropolitanum veteris Epiri sub publica custodia ad se Thesalonicam deduci fecerit, & contra vetera instituta sponsonem ab eo fidelitatis scripto exegerit. Ea de causa Romam accedens Atticus, Leonis pietatem commovit: qui propter hoc facinus, quia invidia hujus facti in eum quoque derivari poterat, gravem ad Anastasium epistolam dedit, illum redarguens paulò asperioribus verbis. Tum verò addit, sic se vices suas ei commisisse, ut in partem vocatus sit sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis. Quibus verbis dicere voluit Leo commisisse se quidem Ana-

Ratio ut causas definiret quæ in provinciis Illyricianis definiri possent citra contradiccionem, ceterum majores gravioresque causas reservaret judicio sedis apostolicæ. Attici porrò causam, quippe qui Metropolitanus esset, inter majora negotia referendam esse, adeoque de ea referri debuisse ad sedem apostolicam, culpandumque propterea esse Anastasium, qui eam judicare præsumpserat.

VI. Ne quis verò existimet me novum aliquid dicere, aut summæ Romani Pontificis auctoritati velle quippiam detrudere, laudabo sententiæ istius auctores ex intima penè antiquitate, simulque Innocentij III. testimonio evincam Legatos apostolicæ sedis, tamenetsi generalia mandata acceperint, debere se continere intra certos limites & intelligere sibi tributam non esse vi legationis eam potestatis amplitudinem in provinciis quæ Romano Pontifici competit in causis ecclesiasticis. Anno M L X X I V. cum Legati à Gregorio VII. in Germaniam missi synodum generalem celebrare vellent, quod intra Gallias, id est, Germaniam, à nullo alio celebrari posse quam à Romano Pontifice contendebant Episcopi illarum partium, opponerentque Legati se vices gerere Romani Pontificis, contenderetque è contra Liemarus Bremensis Archiepiscopus sibi quoque & Moguntino Archiepiscopo vices apostolicæ sedis per Germaniam antiquis privilegij esse concessas, primùm quidem Legati docuerunt mandata Legatorum expirare morte mandantis, & Legatos in partem sollicitudinis esse vocatos, non in plenitudinem potestatis, ad quam rem probandam utuntur testimonio sancti Leonis quod paulò antè protulimus: Præterea, inquit, sicut in primi Leonis Pape quodam capitulo legitur, Pontifex Romanus vices suas ita committit, ut qui accipiunt, in partem sollicitudinis sint vocati, non in plenitudinem potestatis. Eadem fuit sententia Ivonis Episcopi Carnotensis: qui ad Hugonem Lugdunensem Archiepiscopum & apostolicæ sedis in Gallia Legatum scribens, virum, ut ex ejusdem Ivonis epistolis patet, aciem ac vehementem in retinenda dignitate sua, contendit, non secus ac Legatos in Germaniam missos fecisse vidimus, legationis officium partem esse apostolicæ sollicitudinis, non plenitudinem potestatis, & hanc partem modò plus modò minus recipere pro arbitrio committentis, maxime cum secundum eundem Leonem, inquit, legationis officium pars sit apostolicæ sollicitudinis, non plenitudo potestatis, quæ etiam pars modò plus modò minus recipit pro arbitrio committentis.

VII. Anno millesimo ducentesimo, va-

cante Ecclesia Panormitana, Galterus Trojanus Episcopus & regni Sicilia Cancellarius usque adeo (ut Innocentij III. Gesta tradunt) laboravit quòd fecit se in Archiepiscopum postulari, eandemque postulationem per præfatum Legatum (nimirum per Cencium Presbyterum Cardinalem Tit. S. Laurentij in Lucina, qui tum apostolicæ sedis Legatus erat in regno Sicilia) admitti, Summo Pontifice penitus inconsulto. Et quamvis nondum Palleum recepisset, nedum etiam postulasset, Panormitanensem tamen Archiepiscopum & re & nomine se gerebat. Quod cum ad Summi Pontificis notitiam pervenisset, redarguit valde Legatum, quòd in tanto negotio circa talem personam processerit antè quam suum beneplacitum perquisisset. Extant Innocentij literæ ad Legatum, plenæ majestatis, ex quibus colligimus hunc Pontificem eadem de Legatorum potestate sensisse quæ & Legati Gregorij VII. & Ivo Carnotensis diù antè senserant, eademque omnino distinctione ex sancto Leone petita usum esse, quamvis illum non nominet. Hæc sunt enim ejus verba: Licet in regno Sicilia generalis sit tibi commissa legatio, ad ea tamen sine speciali mandato non debuisti manus extendere quæ in signum singularis privilegij sunt Summo Pontifici reservata, tamenetsi quædam ex iis quæ de speciali concessione sæpe fuere Legatis indulta, ut illorum videlicet absolutio qui propter sacrilegas manuum injectiones in Clericos inciderunt in canonem sententiæ promulgata, videantur & ex ipso legationis officio jam licere Legatis. An existimas, quia vices nostras tanquam Legato tibi commissimus exequendas, quia Panormi Ecclesiam possessis subicere Messan. ut illam isti præficeres, concessi sibi privilegio primatiæ? An putas ex eadem causa tibi licere duos episcopatus unire vel unum dividere sine licentia speciali?

VIII. Post aliquot exinde annos idem Innocentius paulò apertius usurpavit verba sancti Leonis, & quidem secundum explicationem à nobis allatam. Delegaverat ille judicem in causa quadam Priorem sanctæ Radegundis Pictaviensis adversus Mauricum ejusdem civitatis Episcopum. Iste verò agrè ferens se subjici minori, jurisdictionem ejus palam turbavit, penas etiam infligendo, publicè prædicans quòd in episcopatu suo esse vellet Episcopus atque Papa, & asserens quòd per judices delegatos à Papa, quos Papæ judicellos appellabat, nihil agi sineret in sua dicecesi. Innocentius verò ratus audaciam illam ferendam non esse vindicandamque injuriam sedi apostolicæ factam per istius temeritatem, literas ad quosdam partium illarum ecclesiastici ordinis viros dedit anno M C C X I I I. x. Kal. Aprilis, quibus eis commisit curam castigandi Episcopum &

K iij

Gesta Innoc. III. cap. 19.

Cap. Quòd translationem. De off. Leg.

Laurent. Solus. ad. 11. 107. 4. & 108. apud. Panorm. ad. 11. 107. 4. & 11.

Item. Bibliothec. in. vita. Gregorij. VII. apud. Panorm. ad. 11. 107. 4. & 11.

107. 11.